

**MESTNA OBČINA MARIBOR
NADZORNI ODBOR**

Številka: 01100-83/2012

Datum: 7. junij 2012

**KONČNO POROČILO
NADZORNEGA ODBORA O PREGLEDU ZAKLJUČNEGA RAČUNA
PRORAČUNA MESTNE OBČINE MARIBOR ZA LETO 2011**

dr. Jože GLOGOVŠEK
predsednik

KAZALO VSEBINE

SKLEP.....	2
OBRAZLOŽITEV SKLEPA.....	2
UVOD.....	2
CILJI IN PODROČJA NADZORA.....	3
UGOTOVITVE OZIROMA POSEBNO IZPOSTAVLJENA POGlavJA IN PREGLED ČLANOV NADZORNEGA ODBORA.....	3
ZAKLJUČEK.....	6

SKLEP

»NO MOM se je seznanil z gradivom Zaključnega računa proračuna Mestne občine Maribor za leto 2011 in podaja svoje ugotovitve, ki so priloga tega sklepa z navedenimi ugotovitvami in priporočili.

NO MOM ugotavlja, da je Zaključni račun proračuna Mestne občine Maribor pripravljen v skladu z veljavnimi zakonskimi akti, odlokom, predpisi ter ustrezno metodologijo. Realizacija Zaključnega računa Mestne občine Maribor za leto 2011 izkazuje situacijo, v kateri je bilo finančno poslovanje MOM in potrjuje opozorila NO, da je bil proračun MOM za leto 2011 načrtovan preambiciozno«.

OBRAZLOŽITEV SKLEPA

UVOD

NO MOM je na svoji 28. redni seji, dne 23. maj 2012, dopisni seji v času med 4. do 6. junijem 2012 ter 1. izredni seji, dne 7. junija 2012, obravnaval gradivo zaključnega računa in na podlagi predhodnega pregleda gradiva in priprave vprašanj s strani članov NO ter dodatnih pojasnil s strani odgovornih za podajo obrazložitvev z MU MOM ter dodatnih pojasnilih, pridobljenih na sami seji NO, je pripravil naslednje končno poročilo o pregledu zaključnega računa proračuna MOM za leto 2011.

Zaključni račun proračuna MOM je pripravljen v skladu s sprejetimi zakoni in navodili, predvsem Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih ter posrednih uporabnikov proračuna, kar je razvidno iz gradiv, ki jih je NO prejel.

Gradivo zaključnega računa predstavljeno v **3 zvezkih**, in sicer:

1. Splošni del ZR, kjer so tabele: bilanca prihodkov in odhodkov, račun finančnih terjatev in naložb, račun financiranja in bilanca stanja ter obrazložitve vseh bilanc, stanja sredstev na računu, stanja zadolženosti, pregled proračunske rezerve in izjava o oceni notranjega nadzora javnih financ.
V prvem zvezku so vključene tudi obrazložitve vključitve nenačrtovanih prejemkov in izdatkov, poraba splošne proračunske rezervacije, izvršene prerazporeditve sredstev. Dodani so še izpisi in obrazložitve odhodkov po ekonomski in programski klasifikaciji.
2. V drugem zvezku so navedene realizacije finančnih načrtov MOM, in sicer – realizacija proračuna za leto 2010, sprejeti rebalans, veljaven rebalans (vključene spremembe) in realizacija leta 2011 z obrazložitvami, realizacija letnega načrta pridobivanja in razpolaganja z nepremičnim in premičnim premoženjem MOM za leto 2011 in realizacija kadrovskih načrtov z obrazložitvami.
3. Tretji zvezek obsega realizacijo NRP z obrazložitvami.

Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu MOM za leto 2011 je bil sprejet na 8., 9., 11. in 13. redni seji MS MOM (dokapitalizacija Snage d.o.o., zadolževanje Doma pod Gorco in MRA, ZIM d.o.o., Energetika d.o.o. ter je dodal namenski prihodek »prihodki od koncesijskih dajatev za gozdove«. V skladu z 10. a členom Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije (Ur.l. RS 8/10) pripada občinam del koncesijskih dajatev za gozdove. Občine morajo namenskost teh sredstev predpisati v občinskih odlokih. Hkrati je na 13. redni seji sledil rebalans proračuna MOM, saj se je zaradi nižje realizacije načrtovanih prihodkov posledično uskladil odhodkovni del proračuna. Sprejeti prihodki so znašali 111,1 mio EUR, sprejeti odhodki

112,3 mio EUR, račun finančnih terjatev in naložb se je povečal za 1,4 mio EUR zaradi dokapitalizacije družbe Snaga d.o.o..V računu financiranja ni bilo sprememb. Načrt razvojnih programov za obdobje 2011-2014 za leto 2011 je usklajen s finančnim načrtom odhodkov rebalansa proračuna za leto 2011.

Po sprejetem rebalansu proračuna MOM za leto 2011 ni bilo razporeditev iz splošne proračunske rezervacije v finančne načrte proračunskih uporabnikov.

CILJI IN PODROČJA NADZORA

NO je pregledal Zaključni račun proračuna za leto 2011 z namenom:

- preveriti finančno poslovanje občine kot pravne osebe,
- ugotoviti, ali so gibanja sredstev in stanja sredstev in obveznosti pravilno izkazana,
- ugotoviti, ali so podatki v zaključnem računu skladni s podatki v poslovnih knjigah, ali so poslovne knjige pravilno vodene, ali je računovodstvo vodeno skladno z veljavnimi predpisi.

NO je v okviru pregleda zaključnega računa pregledal naslednja področja in/ali postavke:

- splošni del zaključnega računa proračuna
- obrazložitev splošnega ter posebnega dela zaključnega računa
- realizacijo finančnega načrta MOM.

UGOTOVITVE OZIROMA POSEBNO IZPOSTAVLJENA POGlavJA IN PREGLED ČLANOV NADZORNEGA ODBORA

1. URAD ZA FINANCE IN PRORAČUN

Pri postavki TRG DELA IN DELOVNI POGOJI je na podpostavki **vzdrževanje javnih površin** pri regresu za letni dopust zaslediti indeks realizacije 2011, ki izkazuje stanje povečanja za 77,1 % v primerjavi z rebalansom 2011 in veljavnem rebalansu 2011. Gre za posebni program MU MOM za javna dela, kjer je zaznati povečanje sredstev na postavki plače in dodatki in sicer za 58% v primerjavi z realizacijo v letu 2010. Očitno je, da je glede na povečanje obsega javnih del planirano bistveno premalo sredstev za izplačilo regresa.

Pod postavko INTERVENCIJSKI PROGRAMI IN OBVEZNOSTI, pri podpostavki **splošna proračunska rezervacija** je indeks realizacije 0,0%. V obrazložitvi je potrebno navesti proračunske uporabnike med katere so bila razporejena sredstva v višini 9.997 EUR ter namen razporeditve.

2. URAD ZA GOSPODARSKE DEJAVNOSTI

Pod postavko RAZPOLAGANJE IN UPRAVLJANJE Z OBČINSKIM PREMOŽENJEM je pri podpostavki **investicijski transferji posameznikom in zasebnikom** označen indeks realizacije 0,0%. Gre za z rebalansom planiranih 110.000 EUR razpoložljivih sredstev namenjenih za sofinanciranje obnove fasad v starem mestnem jedru Maribora.

Za navedene namene je bilo uporabljenih 19.631,00 EUR kar pomeni realizacijo v višini 18,00%. Vzrok za tako nizko realizacijo je smiselno iskati na strani javnega razpisa, ki je bil

objavljen v Uradnem listu RS, katerega prebira majhen odstotek zainteresiranih. Potrebno bi bilo izbrati primernejši način obveščanja v smislu večje dostopnosti širšemu krogu ljudi. Nesprejemljiva je obrazložitev na postavki **investicije in investicijsko vzdrževanje mestne uprave**. Realizacija izkazuje indeks 67,8% v primerjavi z veljavnim in sprejetim rebalansom. Vzrok nekoliko nižje realizacije je pomanjkanje finančnih sredstev.

3. URAD ZA KOMUNALO, PROMET OKOLJE IN PROSTOR

Pod postavko KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN RIBIŠTVO, pri podpostavki **vzdrževanje in gradnja gozdnih cest** se izkazuje realizacija z indeksom 0,0%. V pojasnilu se navaja, da je bil program vzdrževanja gozdnih cest realiziran v celoti, saj je realizacija pomenila tudi pogoj za pridobitev sredstev iz naslova pristožbin. V pojasnilu manjkajo razlogi, ki se nanašajo na pojasnilo za neplačilo računa za izvedbo vzdrževalnih del v letu 2011. Prenos stroškov javne dejavnosti v prihodnje obdobje pomeni zavestno ustvarjanje proračunskega deficita.

Postavka PROMET, PROMETNA INFRASTRUKTURA IN KOMUNIKACIJE

Glede na slabo stanje prometne infrastrukture v MOM pomeni realizacija proračunske porabe, ki pokriva področja predvsem v zvezi z urejanjem cestnega prometa, vzdrževanja občinskih cest, gradnjo občinskih cest ter soudeležbo pri gradnji državnih cest v indeksu 83,0% odstopanje od sprejetih dolgoročnih planov.

Na podpostavki **investicijsko vzdrževanje in gradnja občinskih cest** pa je stanje še bolj problematično, saj je indeks realizacije zgolj 69,3% v primerjavi z rebalansom 2011. Primerjava navedene realizacije z realizacijo v letu 2010 pa je indeks 45,7%, kar pomeni, da so planirana sredstva za leto 2011 manjša za 68,00% v primerjavi leta 2010.

V nadaljevanju je moč ugotoviti pomanjkanje pojasnil predvsem pri tistih postavkah, ki izkazujejo zmanjšano realizacijo:

- Pri postavki parkirišča-posodobitev parkirnih sistemov, realizacija postavke indeks 17,7%.
- Pri postavki mestni avtobusni promet, realizacija postavke indeks 32,5%.
- Pri postavki investicije v infrastrukturo avtobusnega prometa, realizacija postavke indeks 52,6%.

Na postavki VAROVANJE OKOLJA IN NARAVNE DEDIŠČINE, je pri podpostavki **center za gospodarjenje z odpadki** prikazana realizacija 31,2%.

Razlaga za nesprejemljivo realizacijo je, da se na področju investiranja v obrat za predobdelavo komunalnih odpadkov in za kompostiranje ločeno zbranih bioloških odpadkov (lokacija T-14 ob Dinosu) v letu 2011 ni nadaljevalo z izvedbenimi deli. Potrebno je pojasniti zastoj izvedbenih del v smislu problema odlaganja komunalnih odpadkov, ki pomeni vedno večjo prioriteto pri reševanju okoljskih problemov.

4. URAD ZA KULTURO IN MLADINO

Pod postavko OHRANJANJE KULTURNE DEDIŠČINE, je prikazana realizacija zgolj 78,1% kljub temu, da je kulturna dediščina med drugim pomemben spodbujevalec trajnostnega razvoja in kulturnega turizma, od varstva okolja, prenove in razvoja podeželja do samih kulturnih vidikov prostora in njegovega razvoja. Za navedeno v obrazložitvi ni pojasnila.

Pri postavki UMETNIŠKI PROGRAMI je pri podpostavki **stroški razpisov in ekspertnih skupin** naveden indeks 228,4%, kar pomeni povečanje stroškov pisarniškega in splošnega materiala ter storitev za 128,4% v primerjavi z rebalansom 2011 in veljavnemu rebalansu 2011.

V obrazložitvi je navedeno, da gre za stroške objave razpisa na področju kulture, kar poudari slabo planiranje, saj imamo na eni strani nerazumljiv dvig postavke pisarniški in splošni material in storitve; na drugi strani pa zmanjšanje sredstev namenjenih strokovnim komisijam, katerih osnovna naloga je vrednotenje prijav, prispelih na javne razpise za področje kulture za 45,3%.

Zmanjšano je tudi **investicijsko vzdrževanje in nakup opreme v kulturi** v znesku 43.227,09 EUR, ki pomeni neporavnano obveznost in se prenese v proračun za leto 2012.

Prav tako je nesprejemljivo trošenje bodočih prihodkov proračuna, kot je na primer Borštnikovo srečanje, kjer realizacija predstavlja zgolj 33,33%, kljub dejstvu, da je bil program izveden v celoti.

5. URAD ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE, ZDRAVSTVENO, SOCIALNO VARSTVO IN RAZISKOVALNO DEJAVNOST

Pod postavko ZDRAVSTVENO VARSTVO pri podprogramu **izvedbeni programi za krepitev zdravja** je indeks realizacije 0,0%. V obrazložitvi je navedeno, da so strokovne podlage in sistemski ukrepi za krepitev zdravja in izvedbeni programi za krepitev zdravja bili programsko izpeljani, pogodbe sklenjene, a finančno niso bile realizirane zaradi nelikvidnosti proračuna.

Z rebalansom 2011 so znašala planirana sredstva na tej postavki 57.600 EUR. Evidentno je, da gre za nerealno planiranje proračuna in slabo finančno situacijo MOM. Situacija ponovno kaže suficit (na odhodkovni strani) proračuna, ki naj bi v smislu dobrega ekonomskega upravljanja in vodenja, ter učinkovite razporeditve virov, kril vse prihodke in izdatke.

Na podpostavki **preventivni programi zdravstvenega zdravstva, spremljanje zdravstvenega stanja in izvedbeni programi za krepitev zdravja** je prikazana dejanska realizacija zgolj 5,5%.

Glede na dejstvo, da mrežo javne zdravstvene službe na primarni ravni določa in zagotavlja občina oziroma mesto, (5. in 2. člen ZZDej) je navedena realizacija nesprejemljiva tako iz naslova zakonskih dolžnosti občine, kot iz naslova pravic prebivalcev do zagotavljanja temeljnih dobrin.

Občina mora imeti že pred začetkom postopka za dodelitev transferjev zagotovljene proste pravice porabe za določen namen na ustrezni proračunski postavki. Slednje mora biti skladno s finančnim načrtom, ter s pravnimi akti, ki urejajo porabo proračunskih sredstev v smislu pravil za prevzemanje obveznosti.

Pod postavko IZOBRAŽEVANJE je v podpostavki **investicije vrtci** prikazana realizacija 99,7% v primerjavi z rebalansom 2011. V primerjavi z realizacijo v letu 2010 pa navedeno pomeni zmanjšanje planiranih sredstev za 85,0% za leto 2011.

Zaskrbljujoče je tudi dejstvo, da so bila sredstva za obnovo opreme mariborskih javnih vrtcev realizirana v skladu s programom prioritetenih vlaganj za leto 2010 in so zadoščala zgolj za 10,25% vseh evidentiranih potreb.

Pri podpostavki **odškodnine po sodnih sklepih in izvensodnih poravnava**h je bilo za namen tekočih transferov v javne zavode zagotovljenih 10.043 EUR. Obrazložitve za navedeno postavko v gradivu ni zaslediti. Glede na dejstvo, da proračun ne predvideva planiranja tovrstnih sredstev je smiselno pojasniti vzrok za nastanek takšnega izdatka ter pojasnilo v smislu navedbe naslova postavke, ki se znižuje na račun naslova postavke, ki se za enak znesek zvišuje.

Pod postavko OSNOVNO ŠOLSTVO, je pri podpostavki **investicijsko vzdrževanje objektov** zaznati realizacijo, ki pomeni 57,9% planiranih sredstev z rebalansom 2011.

Navedeno je nesprejemljivo, saj gre za problem, ki se kaže v neustreznem stanju objektov, ki v nekaterih primerih pomenijo grožnjo zoper varnost učencev in zaposlenih. Ko za

imenovano postavko primerjamo planirana sredstva z rebalansom 2011 v primerjavi z realizacijo iz leta 2010 pomeni slednje za 39,0% manj planiranih sredstev v letu 2011. Zmanjšanje planiranih sredstev kaže na negativen odnos MOM do problematike, kljub dejstvu, da je slednja kot lastnica objektov, v katerih se izvajajo programi na področju šolstva, dolžna vzdrževati in posodabljati obstoječe objekte ter pridobivati dodatne, predvsem iz naslova zakonske obveznosti lokalne skupnosti. Potrebno bi bilo ponovno opraviti selekcijo najnujnejših vzdrževalnih del in jim zagotoviti prednostno realizacijo že z prvim rebalansom proračuna za leto 2012, predvsem iz razloga preventivnega delovanja za zmanjšanje ogroženosti zdravja in varnosti otrok.

ZAKLJUČEK

NO meni, da bi pri planiranju proračunskih sredstev bilo smiselno upoštevati predvsem načelo proračunske stvarnosti. Gre za načelo na podlagi katerega je mogoče v proračunu predvideti samo tiste dohodke, ki jih je mogoče uresničiti v smislu realne ocene, sredstva pa razporediti v višini, ki so nujna za kritje javnih potreb in za izvajanje nalog, ki jih določena lokalna enota mora opraviti.

Glede na navedeno je smiselno omeniti poznavanje zahtev posrednih uporabnikov proračuna skozi finančne načrte slednjih, ki morajo biti skladno z zakonom pripravljene pravočasno, da lahko občina vključi njihove potrebe v svoj proračun.

Smiselno je omeniti tudi potrebo po reorganizaciji občinske uprave, ki bi pomenila povečanje učinkovitosti slednje ob hkratnem zmanjševanju števila zaposlenih in s tem povezanimi stroški.

Za investicijska vlaganja v javne zavode bi bilo smiselno angažirati strokovnjake po posameznih področjih, kateri bi na podlagi strokovnih rešitev pripravili dolgoročne investicijske načrte in opredelili vire financiranja. Poseben poudarek pa bi bilo potrebno nameniti hitrejši vzpostavitvi temeljnih pogojev v smislu zagotavljanja energetske učinkovitosti objektov. Na ta način bi se v prihodnosti posledično zmanjšala poraba energije, kar bi pomenilo racionalizacijo stroškov, ki v celotni strukturi slednjih predstavljajo vedno večji delež. Ugotovitev in hkrati priporočilo NO je, da se nadaljuje izvajanje aktivnosti skupnih zelenih javnih naročil za predšolsko vzgojo in izobraževanje za naročila večjih vrednosti, kjer mora biti upoštevana prednostno lokalna oskrbovalna veriga. S tem bi omogočili redno, kvalitetno, pregledno in cenovno ugodnejšo nabavo materialov in surovin, zmanjšali stroške dela in individualnih obravnav vsakega posameznega zavoda zase.

Glede investicij, ki so v teku, le - teh ni mogoče evidentirati v popise, dokler niso popolnoma zaključene. Prav tako ni moč evidentirati v popisu investicij, ki so v teku. NO je sprejel zaključek, da MU MOM ni ravnala v skladu s priporočilom NO, da vse nedokončane investicije in projekte prenese iz izvedbenega dela v uporabo in s tem v poslovne knjige, kar nujno pomeni tudi pravilno obračunavanje amortizacije.

Naslednja ugotovitev, na katero je NO opozarjal pri obravnavi zaključnega računa za leto 2010 in sedaj preveril izboljšave v zaključnem računu za leto 2011, so na strani javnih zavodov in premoženjskih bilanc, ki se urejujejo, pa vendar še vedno niso aktivnosti stekle v smeri in na način, kot je bilo to pričakovano. Odgovornost za to je mogoče pripisati tudi odgovornim v MU MOM. Vsled navedenega NO apelira na vse proračunske uporabnike, da se dogovorijo in poenotijo za enotni sistem poročanja in enotno metodologijo priprave poročil do MOM, kar omogoča večjo preglednost, transparentnost in nadzor porabe proračunskih sredstev.

Ena izmed ugotovitev, na katero je NO opozoril pri obravnavi zaključnega računa za leto 2010 in je bilo sedaj preverjeno v zaključnem računu za leto 2011 so bile revizije pri proračunskih porabnikih. NO nalaga MU MOM, da sledi ugotovitvam notranjih revizorjev, zunanjih revizorjev

ter Računskega sodišča in njihova mnenja dosledno upošteva. NO opozarja, da vse proračunske uporabnike, v kolikor ni moč opraviti revizije znotraj službe notranje revizije MOM, revidirajo podjetja, gospodarske družbe in pooblašeni revizorji, s poznavanjem proračunskega financiranja, javnih financ in poslovanja zavodov in ne podjetja, ki imajo reference in znanja s področja izvajanja in nadzora v gospodarskih družbah.

MOM je v proračunu za leto 2011 planirala prihodke na nekaterih postavkah nerealno, na nekaterih preambiciozno. Kljub vsemu želi NO opozoriti na ugotovitve, da tekoči odhodki in tekoči transferji iz naslova zakonsko določenih obveznosti MOM presegajo prihodke primerne porabe za kar cca 22 mio EUR, kar MOM odjema finančna sredstva iz naslova prihodkov za potrebe pokrivanja investicij in investicijskega vzdrževanja.

NO prav tako ugotavlja, da se neporavnane obveznosti do dobaviteljev, nastale v letu 2011, prenašajo s fakturiranjem v leto 2012, kar je nedopustno.

PREGLEDNICA: ZAKLJUČNI RAČUN PRORAČUNA MOM ZA LETO 2011 (v tisočih EUR)

		PLAN	REBALANS	REALIZACIJA	INDEKS	INDEKS	STRUKTURA
		1	2	3	3/2	3/1	REALIZACIJE
PRIHODKI	tekoči	88.851	90.464	87.121	96,3%	98,1%	87,7%
	ostali	63.652	20.661	12.275	59,4%	19,3%	12,3%
	SKUPAJ	152.503	111.125	99.396	89,4%	65,2%	100,0%
ODHODKI	tekoči inv. transferji	87.768	84.530	78.350	92,7%	89,3%	79,2%
	investicijski transferji	65.378	25.728	20.580	80,0%	31,5%	20,8%
	SKUPAJ	153.146	110.258	98.930	89,7%	64,6%	100,0%

Sicer so ob zaključku ugotovitve, ki sledijo, naslednje:

- da smo realizirali manj kot 2/3 prvotno načrtovanih prihodkov in odhodkov (indeks 3/1),
- da smo realizirali manj kot petino prvotno načrtovanih ostalih prihodkov,
- da smo realizirali manj kot tretjino investicijskih odhodkov in transferjev,
- da smo realizirali manj kot 90% vrednosti rebalansa, čeprav je bil sprejet v mesecu decembru 2011,
- slaba realizacija ostalih prihodkov je vplivala na slabo realizacijo investicijskih odhodkov in investicijskih transferjev ob relativno konstantni rasti tekočih odhodkov (46 odstotno povišanje v obdobju 2007 – 2011) in v njihovem okvirju stroškov dela (34 odstotno povišanje v obdobju 2007 – 2011),
- investicije in transferji ne zagotavljajo v zadostni meri večje socialne varnosti, zadostno ne vzpodbujajo novih delovnih mest in s tem ne prinašajo dovolj visoke dodane vrednosti razvojno naravnemu univerzitetnemu mestu.